

Maakuntahallitus pöytäkirja 21.11.2022 09:30

Kokoustiedot / Maakuntahallitus	1
Pykälä 147 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
Pykälä 148 Pöytäkirjan tarkastajat	4
Pykälä 149 Maakuntajohtajan strateginen katsaus	5
Pykälä 150 Pirkanmaan liiton strategia 2023-2027	6
Pykälä 151 Pirkanmaan liiton talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023 - 2025	8
Pykälä 152 Lausunto Valkeakosken Mahlianmaan osayleiskaavaehdotuksesta	14
Pykälä 153 Lausunto: Ruovesi, Murskemäen tuulivoimahanke, OAS	22
Pykälä 154 Lausunto: PIRELY/955/2022 Murskemäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma	25
Pykälä 155 Lausunto: PIRELY/15588/2021, Tevaniemen tuulivoimahankkeen YVA-selostus	30
Pykälä 156 Maakuntahallituksen jäsenen valinta	34
Pykälä 157 Maakuntavaltuuston varajäsenen vaihtuminen	35
Pykälä 158 Maakuntahallituksen kokouspäivät vuonna 2023	36
Pykälä 159 Länsi-Suomen liittojen yhteistyöalueen maakuntahallitusten Brysselin matka 2023	37
Pykälä 160 Lain kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta 1262/2020 mukaisen tuen saajan valinta Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueelle	38
Pykälä 161 Maakuntajohtajan päätöspöytäkirjat	40
Pykälä 162 Maakuntajohtajan varahenkilön nimeäminen	41
Pykälä 163 Muut asiat	42
Pykälä 164 Kokouksen päättäminen	43
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	44

Kokoustiedot / Maakuntahallitus

Aika maanantai 21.11.2022 klo 9.30-11.47

Paikka Kokouskeskus Pellava, kokoushuone Valimo, Kelloportinkatu 1 B, Tampere

Osallistujat

Päätöksentekijät

Roope Lehto, puheenjohtaja	paikalla
varajäsen Arne Raevaara	paikalla
Ilkka Sasi	paikalla pykääät 147–150
varajäsen Timo Tuomisto	paikalla pykälät 150–164
Saana Vahvelainen	paikalla
Atanas Aleksovski	paikalla
Taru Tolvanen	paikalla
Hannu Ruuska	paikalla
Virva-Mari Rask	paikalla

Maakuntavaltuuston puheenjohtajat

Sofia Vikman, puheenjohtaja	paikalla pykälät 150–164
Hannu Koivistoinen, 2.varapuheenjohtaja	paikalla

Muut osallistujat

Maakuntajohtaja Anna-Mari Ahonen	paikalla
Aluekehitysjohtaja Matti Lipsanen	paikalla pykälät 147–157
Johtaja innovaatio- ja tulevaisuustyö Petri Räsänen	paikalla pykälät 147–151
Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen	paikalla pykälät 147–161
Viestintäpäällikkö Kirsti Palokangas-Kivilinna	paikalla pykälät 147–161
Taluspäällikkö Tuomo Karman	paikalla pykälät 147–151
Hallintosihteeri Susanna Kuutilo	paikalla

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Roope Lehto

Sihteeri Susanna Kuutilo

Käsitellyt asiat

147–164 pykälät

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty sähköpostitse 21.11.2022

Hannu Ruuska

Taru Tolvanen

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Pöytäkirja on nähtävillä Pirkanmaan liiton Internet-sivuilla, www.pirkanmaa.fi

pöytäkirjanpitäjä

Susanna Kuutilo

Pykälä 147

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Hallintosääntö pykälä 109:

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Hallintosääntö pykälä 111 momentti 2:

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Hallintosääntö pykälä 112:

Toimita voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimita voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Päätösesitys.

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pykälä 148

Pöytäkirjan tarkastajat

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

että tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan jäsenet Hannu Ruuska ja Taru Tolvanen sekä varalle jäsenet Atanas Aleksovski ja Saana Vahvelainen.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Pykälä 149

Maakuntajohtajan strateginen katsaus

Maakuntajohtaja antaa katsauksen maakunnan väestöennusteen päivittämisestä sekä edunvalvonnan toimintamallin kehittämisestä.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

merkitä tiedoksi maakuntajohtajan antaman strategisen katsauksen.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Maakuntajohtaja Anna-Mari Ahonen
anna-mari.ahonen@pirkanmaa.fi

Pirkanmaan liiton strategia 2023-2027

Pirkanmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 22.8.2022 päättänyt käynnistää Pirkanmaan liiton strategian laadinnan. Strategia päätettiin laatia tiiviissä prosessissa syksyn aikana, ja saattaa maakuntavaltuustolle päätettäväksi marraskuussa 2022.

Strategiaa pohjustavaa työtä on tehty eri yhteyksissä jo vuosia. Keskeisimpiä tällaisia työstövaiheita ovat olleet Pirkanmaan liiton tulevaisuusprosessi vuonna 2019 (henkilöstö ja tärkeimmät ulkoiset sidosryhmät), maakuntaohjelman ja -kaavan taustaksi teetetty Tulevaisuuskirja vuonna 2021, tuoreen maakuntaohjelman 2022–2025 painotukset sekä henkilöstöpäivän työyhteisöpainotteinen työskentely kesällä 2022.

Strategian laadinnassa Pirkanmaan liiton johtoryhmällä on ollut keskeinen edistämismäärä. Johtoryhmä on käsitellyt asiaa viikoittain johtoryhmän tapaamisissa sekä kahdessa erillisessä strategiatyöpajassa. Kukin johtaja on tuonut keskusteluun oman tiiminsä ja toimialansa erityispiirteet ja -tarpeet. Henkilöstön edustaja on ollut pysyvä ja täysivaltaisena jäsenenä mukana johtoryhmän ja sen alaisen ns. strategianyrkin työskentelyssä koko prosessin ajan.

Strategiatyön etenemistä on esitelty maakuntahallitukselle jokaisessa kokouksessa syksyllä 2022. Samassa yhteydessä on käyty lähetekeskustelua sisällöstä. Valtuustolle strategiatyötä esiteltiin iltakoulussa, jonka yhteydessä myös työstettiin liiton arvoja.

Henkilöstö on osallistettu mm. esittelemällä työn etenemistä kuukausittain jokaisessa koko talon henkilöstöpalaverissa (ns. Yhdessä-palaveri). Strategiaa on työstetty erikseen myös tiimeissä. Henkilöstölle järjestettiin lisäksi valmistelun alkuvaiheessa erillinen strategiatyöpaja, jatkona kesän työyhteistyöpajalle, joka sekin pohjusti jo strategiaa.

Strategialuonnosta esiteltiin Pirkanmaan kuntajohtajien johtajakokoukselle sekä liiton henkilöstölle lokakuun lopussa. Näistä saadulla palautteella oli merkittävä vaikutus lopputulokseen. Palautteen johdosta tehtiin runsaasti muutoksia ja täydennyksiä erityisesti strategian sisältöjä avaavaan aineistoon.

Intensiivisen ja osallistavan valmistelun kautta rakentunut Pirkanmaan liiton strategia on noin viiden vuoden aikajänteeseen tähtäävä valtuustotason asiakirja, joka jatkossa suuntaa voimakkaasti liiton toimintatapaa, valintoja ja kulttuuria. Strategian tavoitteet johdetaan valtuustotason ja edelleen maakuntahallitustason tavoitteiksi vuosittaisissa

---

talousarvioprosesseissa. Strategian vaikuttavuutta on syytä ylläpitää tarkistamalla sen ajantasaisuus aina tässä yhteydessä.

Strategian vaikuttavuuden varmistavaa, ja strategiaa täsmentävää jatkotyötä ohjataan maakuntahallituksesta. Talousarviotavoitteiden ja niiden seurannan kehittämisen lisäksi Pirkanmaan liitossa uudistetaan toimintamalleja sekä organisaation sisällä että sidosryhmäkumppaniyhteistyössä. Näin muodostuu perusta aiempaakin vaikuttavammalle ja vastuullisemmalle maakuntaliiton työlle koko maakunnan hyväksi.

Liite. Pirkanmaan liiton strategia 2023–2027

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää lähettää Pirkanmaan liiton strategian 2023–2027 Pirkanmaan maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkitään, että Sofia Vikman saapui kokoukseen klo 10.30 edellä olevan asian käsittelyn aikana. Merkitään, että Ilkka Sasi poistui kokouksesta klo 10.37 edellä olevan asian käsittelyn aikana ja varajäsen Timo Tuomisto saapui kokoukseen klo 10.37.

Pirkanmaan liiton talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023 - 2025

MKH 22.8.2022

Pirkanmaan liiton talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023–2025 käsitellään ja hyväksytään maakuntavaltuuston kokouksessa 28.11.2022. Jäsenkunnille seuraavan vuoden talousarvioehdotus on toimitettava 15.10. mennessä.

Syksyllä 2022 aloitetaan liiton organisaation oma strategiatyö. Strategiatyö käynnistää uuden tekemistä ja poikii alemman tasoisten ohjelmien päivittämistä. Vaihemaakuntakaavavalmistelu jatkuu maakuntavaltuuston päättämistä aiheista. Näiden tehtävien laadukas valmistelu edellyttää henkilöresurssointia ja asiantuntijapalveluiden ostoon käytettävän määrärahan päivittämistä uudelle tasolle.

Useat liiton vakituiset työntekijät ovat tehneet osan työpanoksestaan ulkopuolisella rahoituksella oleville kehittämishankkeille. Näin ollen paine jäsenmaksujen korotukseen on ollut pientä. Työpanoksen osoittaminen hankkeille on ollut pois liiton perustehtävistä.

Liiton perimiä jäsenmaksuja korotettiin kuluvalle vuodelle 2,5 %. Tätä ennen kuntien jäsenmaksut olivat pysyneet euromääräisesti lähes samana vuodesta 2015 lukien. Yleinen menojen kehitys huomioiden liiton toimintakyky on heikentynyt useamman vuoden. Kuntaliiton arviot tulevasta uhkaavat laadukasta toimintaa.

Kunta-alalla, sotea lukuun ottamatta, on kolmivuotinen palkkaratkaisu, 1.5.2022 – 30.4.2025. Sopimuskaudella perusratkaisu on sidottu ns. yleiseen linjaan. Sen lisäksi sopimus sisältää kehittämisohjelman.

Kuntaliiton laskelmien mukaan vuonna 2022 vuosikeskiansiovertailussa edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset nousevat keskimäärin 1,76 %. Vuonna 2023 nousua on keskimäärin 3,05 % ja vuonna 2024 keskimäärin 3,11 %.

Kuntaliitto arvio, että inflaatio saattaa kohota jopa 6 prosenttiin.

Liiton perimiä jäsenmaksuja on korotettu aiempina vuosina varsin maltillisesti. Kuluva vuotta lukuun ottamatta edellisen kerran jäsenmaksuja on korotettu 2015. Yleinen menojen kehitys

---

huomioiden liiton toimintakyky on heikentynyt useamman vuoden. Kuntaliiton arviot tulevasta uhkaavat laadukasta toimintaa.

Liiton perustoiminta tarvitsee määrärahalisäyksen, jotta laadukas toiminta voidaan turvata. Edellä esitetyistä johtuen esitetään, että jäsenmaksuja korotetaan 3,5 %.

Liite: Kuntatalouden tunnuslukuja

Asiaa esitellään kokouksessa.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

käydä lähetekeskustelun talousarvio ja -suunnitelman jatkovalmistelua varten.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

MKH 17.10.2022

Liiton talous- ja toimintasuunnitelmaa vuodelle 2023 on valmisteltu elokuun kokouksen evästyksen pohjalta.

Talousarvion lähtökohta on, että kuntien jäsenmaksuosuuksia korotetaan 2,5 %. Jäsenmaksuosuudet vuonna 2023 ovat 3 610 800 € (+ 88 080 €).

Korotus on pienempi kuin Kuntaliiton arvio ansiotasoindeksin muutoksesta. Kuntaliiton arvion mukaan KVTES:n 2022–2025 palkkauksen kehitysohjelma nostaa ansiotasoa vuonna 2023 keskimäärin 3,05 % ja vuonna 2024 keskimäärin 3,11 %.

Talousarvio ei sisällä merkittäviä investointeja. Liitto osallistuu Tampellan yhteisten tilojen neuvottelukoppien hankintaan yhdessä muiden 3 kerroksen vuokralaisten kanssa.

Talousarvioesitys päättyy 130 770 € alijäämään. Alijäämä voidaan kattaa edellisten vuosien ylijäämistä.

Keskeiset tavoitteet vuodelle 2023

Pirkanmaan liiton strategia käsitellään ja hyväksytään syksyn maakuntavaltuuston kokouksessa. Strategia ohjaa toimintaamme ja se on ollut luonnoksena pohjana talousarvioin laadinnalle. Toimintasuunnitelma ja talousarvio on suunniteltu edellä kuvattujen muutosten pohjalta vastaamaan liiton vastuulla olevia tehtäviä ja tavoitteita.

Uuden maakuntaohjelman missioiden ja älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano ja toteutus jatkuu 2023.

Maakuntavaltuusto käynnisti kaikki Pirkanmaan kunnat kattavan vaihemaakuntakaavatyön vuonna 2021. Kaavaluonnos asetetaan nähtäville kevään 2023 aikana ja vielä saman vuoden aikana pyritään laatimaan tarvittavat täydentävät selvitykset kaavaehdotuksen lähettämiseksi lausunnoille.

Liitto edistää Pirkanmaan digivihreitä investointeja sekä TKI-toiminnan edellytyksiä osallistumalla kehittämiskokonaisuuksien valmisteluun alueellisissa, kansallisissa ja EU:n ohjelmissa. Liitto vauhdittaa vihreää ja digitaalista siirtymää maakunnallisen digikompassin sekä hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekartan avulla.

Pirkanmaan liitto osallistuu kestävästä kasvusta tukevan innovaatiopolitiikan kehittämiseen koordinoimalla kansallista Innokaupungit kokonaisuutta.

Uuden rakennerahasto-ohjelman ”Uudistuva- ja osaava Suomi” toteuttaminen alkaa toden teolla vuonna 2023. Ensimmäiset Pirkanmaan liiton rahoittamat hankkeet käynnistyvät.

Pirkanmaa kuuluu HINKU-verkostoon ja on siten sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta. Tämä tavoite on tunnistettu läpileikkaavana teemana osana kaikkea Pirkanmaan liiton toimintaa. Liitto tekee aktiivisesti työtä sen eteen, että sen omat toimintatavat edistävät vähähiilisen yhteiskunnan rakentamista.

Sote-uudistukseen liittyvät Tulevaisuuden sote-keskus Pirkanmaalla (PirSote) -hanke ja Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille Pirkanmaalla, PirKOTI -hanke siirtyvät Pirkanmaan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Liiton hankehenkilöstö pienenee 40 henkilöllä.

Esityslistan liitteenä on ehdotus talousarvio ja –suunnitelmaksi 2023–2025.

Liitteessä oleva jäsenkuntien maksuosuudet ovat alustavia ja laskettu vuoden 2020 verotiedoilla. Verovuoden 2021 lopullisten verotietojen valmistuttua kuntien maksuosuuksien jakautuminen tarkistetaan.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion ja – suunnitelman vuosille 2023–2025 liitteen mukaisena,

että talousarvio on maakuntahallitukseen nähden sitova tehtävien (luottamushenkilöhallinto ja varsinainen toiminta) sekä investointiosan loppusumman osalta,

että käyttötalousmenojen menomäärärahoja saadaan ylittää, mikäli vastaava määrä hankitaan jäsenkuntien maksuosuuksien ulkopuolisena arvioitua suurempana rahoituksena ja

että vastaavasti menomäärärahoja on alitettava, mikäli jäsenkuntien maksuosuuksien ulkopuolista rahoitusta saadaan arvioitua vähemmän ja

että jäsenkuntien jäsenmaksuosuudet vuodelle 2023 ovat yhteensä 3 610 800 €.

Päätös.

Pirkanmaan liiton talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023–2025 lähetettiin Pirkanmaan liiton toimistolle jatkokäsittelyyn tekstitarkastuksia varten.

MKH 21.11.2022

Talousarvioasiakirjaan on lisätty maakuntavaltuustoon nähden sitovat liiton toiminnalliset tavoitteet.

Tavoite	Mittari
Pirkanmaan vihreää siirtymää ja hiilineutraaliuuden tavoittelua edistetään	Energiastrategia valmistuu
Pirkanmaan digitaalista siirtymää vauhditetaan	Digikompassin tiekartta valmistuu
Pirkanmaalla käynnistyy entistä enemmän vaikuttavampia, kansainvälisempiä ja yrityslähtöisempiä kehittämishankkeita.	Hankesalkun seurannan kehittäminen
Elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan valmistelu etenee	Vaihemaakuntakaavaluonnos asetetaan nähtäville
Pirkanmaan liiton edunvalvontatyön toimintamalli uudistetaan aiempaa vaikuttavammaksi yhdessä alueen edunvalvontaverkoston kanssa.	Uusi toimintamalli syntyy

Lisäksi on päivitetty kuntakohtainen jäsenmaksuosuuksien jakaumataulukko vuoden 2021 vahvisteluilla kunnallisverotiedoilla.

Liitteenä Pirkanmaan liiton talousarvio ja -suunnitelma vuodelle 2023–2025.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion ja – suunnitelman vuosille 2023–2025 liitteen mukaisena,

---

että talousarvio on maakuntahallitukseen nähden sitova tehtävien (luottamushenkilöhallinto ja varsinainen toiminta) sekä investointiosan loppusumman osalta,

että käyttötalousmenojen menomäärärahoja saadaan ylittää, mikäli vastaava määrä hankitaan jäsenkuntien maksuosuuksien ulkopuolisena arvioitua suurempana rahoituksena ja

että vastaavasti menomäärärahoja on alitettava, mikäli jäsenkuntien maksuosuuksien ulkopuolista rahoitusta saadaan arvioitua vähemmän ja

että jäsenkuntien jäsenmaksuosuudet vuodelle 2023 ovat yhteensä 3 610 800 €.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Taluspäällikkö Tuomo Karman p. 050 364 4155
tuomo.karman@pirkanmaa.fi

Merkitään, että Tuomo Karman ja Petri Räsänen poistuivat kokouksesta edellä olevan asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Lausunto Valkeakosken Mahlianmaan osayleiskaavaehdotuksesta

Valkeakosken kaupunki on lähettänyt Pirkanmaan liittoon 13.10.2022 päivätyn lausuntopyyynnön Mahlianmaan osayleiskaavan ehdotuksesta, joka on asetettu nähtäville 13.10.-18.11.2022. Lausunnot on pyydetty toimittamaan kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana, mutta Pirkanmaan liiton lausunto on sovittu lähetettäväksi maakuntahallituksen kokouskäsittelyn 21.11.2022 jälkeen Valkeakosken kaupungille.

Suunnittelualue

Osayleiskaava-alue sijaitsee Valkeakoskella Mahlianmaan alueella, noin 2,5 kilometriä Valkeakosken keskustasta länteen päin. Suunnittelualue rajoittuu idässä ja koillisessa Vuolteentiehen ja Niementiehen, pohjoisessa Lempääläntiehen sekä lännessä ja etelässä Vanajaveteen kuuluvaan Kärjenniemenselkään. Suunnittelualue on suurimmaksi osaksi kaupungin omistuksessa. Alueen pinta-ala on noin 125 hehtaaria.

Kaava-alue on pääosin metsäaluetta. Suunnittelualueen halki kulkee Toijala-Valkeakoski yhdysrata. Kaava-alueella sijaitsee telakka-alue, veneiden talvisäilytysalue sekä muutamia asuin- ja lomarakennuksia. Alueen eteläosassa sijaitsee suljettu Avilon Oy:n teollisuuskaatopaikka ja Fortum Environmental Construction Oy:n Valkeakosken teollisuusjätekeskus, jonne on vireillä ympäristöluvan muutos. Ympäristöluvan määräyksissä on annettu melua koskevia määräyksiä mm. melutasojen, murskaustoiminnan ajoittamisen ja melua aiheuttavien laitteiden sijoittaminen osalta. Lisäksi luvassa määrätään, että teollisuusjätekeskuksen aiheuttama melupäästö on varmennettava melumittauksin lähimmissä altistuvissa kohteissa maisema/meluvallin valmistumisen jälkeen. Asiasta on haettu valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka on katsonut valitusluvan myöntämiselle olevan perusteet meluvaikutuksia koskevilta osin, mutta ratkaisuaan korkein hallinto-oikeus ei ole tästä vielä antanut.

Alueella on voimassa Kärjenniemi-Mahlianmaa-Savilahti osayleiskaava (1996) sekä Savilahden alueen osayleiskaavan muutos (2003). Suunnittelu-alue rajautuu Rantojen osayleiskaavaan (1993).

Tavoitteet

Kaavoituksen tavoitteena on alueelle suunnitellun teollisuusjätekeskuksen toiminnan mahdollistaminen niin, että samalla huomioidaan ranta-alueiden, liito-oravan olosuhteiden, virkistyskäytön ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä vesien suojeleminen.

Kaavatyön tarkoituksena on poistaa/supistaa nykyisessä yleiskaavassa olevia radan eteläpuolisia teollisuusaluevarauksia, jolloin kokonaisuudessaan kaavan mahdollistaman maankäytön kokonaisvaikutukset vähenevät teollisuusjätekeskuksen volyymin ja uusien toimintojen kasvusta huolimatta. Lisäksi tavoitteena on yleiskaavan päivittäminen palvelemaan kaupungin nykytilanteen mukaista maankäytön strategiaa sekä turvata alueella sijaitsevan telakkatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen ja alueella sijaitsevan asutuksen ja loma-asutuksen säilyminen. Alueen pohjoisosan osalta tutkitaan myös maltillisen täydennysrakentamisen edellytyksiä.

Aikataulu ja kaavaprosessi

Mahlianmaan osayleiskaavan vireilletulosta kuulutettiin 30.8.2017. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 8.1.-7.2.2020 ja kaavaluonnos 24.2.-1.4.2021. Kaavaehdotus on asetettu nähtäville 13.10.-18.11.2022. Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus hyväksytään kaupunginvaltuustossa alkuvuoden 2023 aikana.

Osayleiskaavaehdotus

Teollisuusjätekeskuksen (EJ) toimintaan liittyvä rakentaminen on tarkoitus mahdollistaa suoraan yleiskaavan nojalla, ilman yksityiskohtaisempaan alueiden käytön suunnittelutarvetta. Teollisuusjätekeskuksen toimintaa ohjataan ympäristöluvan ja tarkkailuvelvoitteiden mukaisesti. Jätekeskuksen laajennuksen toimintaedellytykset ja toiminnan reunaehdot on tarkasteltu ympäristölupaprosessissa.

Kaavaselostuksen mukaan alue on nähty olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvana ja siten perusteltuna maltillisten teollisuus- (T) ja työpaikka-alueiden (TP, TP-1) kasvusuuntana. Kaavalla mahdollistetaan esimerkiksi kierrätysliiketoimintaan liittyvien välillisten työpaikka-alueiden toteuttaminen.

Rantarakentamisen osalta kaavassa on todettu olemassa oleva tilanne rantayleiskaavan mitoituksen periaatteiden mukaisesti; kaavassa ei ole osoitettu uutta rantaan tukeutuvaa asuintai lomarakentamista. Kaavassa ei ole annettu MRL 72§ mukaista määräystä käyttämisestä

rakennusluvan myöntämisen perusteena rantavyöhykkeellä, vaan mahdolliset lisärakennustarpeet ratkaistaan tarvittaessa poikkeamislupa-menettelyllä.

Pientalovaltaisen asumisen alueen (AP) toteuttamisen edellytykset on puolestaan määrätty tarkasteltavaksi asemakaavoituksella.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset kaava-aineistoon

Täydentävien selvitysten ja luonnoksesta saadun palautteen sekä arvioitujen vaikutusten perusteella on kaavasuunnitelma-aineistoon tehty seuraavat muutokset:

- Liito-oravatarkastus laadittu 2021 ja sen tulokset huomioitu kaava-aineistossa.
- Olemassa olevien rakennuspaikkojen lukumäärää on korjattu teknisenä tarkistuksena.
- Työpaikka- ja pientalovaltaisen asuntorakentamisen alueiden määräyksiä tarkennettu.
- Vesienhoidon erityisaluetta koskeva yleismääräys lisätty.

Vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § mukainen kaavan vaikutusarviointityö on tehty osana Mahlianmaan osayleiskaavan suunnitteluprosessia. Vaikutusten arvioinnissa korostuvat jätekeskuksen laajennuksesta aiheutuvat muutokset kaava-alueella. Vaikutuksia on arvioitu vertaamalla olemassa olevaa ja alueen yleiskaavoissa osoitettua maankäyttöä osayleiskaavalla mahdollistettavaan tilanteeseen nähden.

Vaikutusarvioinnin yhteenvedossa todetaan mm. seuraavaa:

- Teollisuusjätekeskuksen laajentaminen ja toiminnan muutokset aiheuttavat alueen viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Merkittävimmät haitalliset vaikutukset liittyvät lähinnä häiriötilanteisiin, jolloin toiminnasta voi aiheutua päästöjä vesiin ja ilmaan sekä meluvaikutuksiin.
- Laadittavan kaavan toteuttamisen ei arvioida aiheuttavan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittämistä tai heikentämistä.
- Laadittavan kaavan vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnon monimuotoisuuteen ovat arvioitu kokonaisuutena melko vähäisiksi. Uutta rakentamista on osoitettu vain melko pienialaisille alueille, joilla ei ole todettu olevan huomionarvoisia luontokohteita.
- Rakentamisen aikaiset kaivutyöt voivat aiheuttaa kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien kasvua sekä samennusta alueen lähiojissa sateiden aikaan. Vaikutuksia voidaan lieventää suunnittelemalla eroosioherkkien osien rakentamisajat siten, että eroosio on mahdollisimman vähäistä. Hulevesien keräämistä ja purkamista isolta alueelta yhden pisteen kautta maastoon vältetään.

- Vaikutukset maa- ja kallioperään muodostuvat maa-aineksen ja kallioaineksen kaivamisesta, louhimisesta, poistamisesta ja täyttöjen tekemisestä. Vaikutukset ovat paikallisia ja kohdistuvat rakennettaville alueille.
- Kaavassa osoitetun jätteenkäsittelyalueen laajennuksen myötä täyttöalueen laki nousee puuston korkeutta ylemmäs, jolloin se on havaittavissa kulttuurimaisema-alueelta. Jätteenkäsittelyalueen näkymistä kulttuurimaisema-alueelle vähentää jätteenkäsittelyalueen etelä- ja länsireunaan sijoitettava maisemoitava maisemavalli sekä säilytettävä ja istutettava puusto. Muutosta maisemassa ei pidetä merkittävänä.
- Kierrätysliiketoiminta osaltaan tukee tavoitetta vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja edistää kiertotalouteen siirtymistä.

Merkittävin välillisesti luonnonympäristöön vaikuttava toiminto kaava-alueella on teollisuusjätekeskus, joka toimii ympäristöluvan ehtojen ja tarkkailuvelvoitteiden mukaisesti. Kaavaratkaisulla on pyritty lieventämään jätekeskuksen laajennuksen toiminnan aiheuttamia vaikutuksia jätekeskuksen ja vesistön välisellä suojavyöhykevarauksella (EV-1) ja kaavamääräyksin. Melumallinnuksen tulosten perusteella jätekeskuksen melua aiheuttavat toiminnot voidaan teollisuusjätekeskuksessa sijoittaa niin, ettei niistä aiheudu lähiympäristössä melun ohje- ja raja-arvojen ylityksiä.

Kaavan suhde maakuntakaavaan

Osayleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, että Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on suunnittelualue osoitettu pääosaltaan maaseutualueena ja luoteisosaltaan taajamatoimintojen alueena. Maakuntakaavamääräyksen mukaan maaseutualueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Maakuntakaavoituksen aikana alueella on ollut jätekeskustoimintaa, jonka volyyymi ei merkittävästi ole muuttumassa toiminnan luonteen muutosten myötä. Lainvoimaisessa yleiskaavassa (Kärjenniemi-Mahlianmaa-Savilahti) Fortumin omistaman kiinteistön alue on osoitettu kaatopaikka-alueeksi (EK), joka ulottuu rantaviivaan. Lähialueet oli kaavoitettu virkistys- (V), teollisuus- (T) ja vesiliikenteen (LV-1) alueiksi. Jätehuollon toimintaperiaatteiden yleiset muutokset ja kiertotalousperiaatteiden korostuminen vaikuttavat jätekeskuksen nykyisiin mitoitustarpeisiin. Jätekeskuksen toiminnan volyyymi, vaikutukset tai sen aiheuttama liikennetuotos huomioiden toiminnalla ei voida katsoa olevan maakunnallista merkittävyyttä, jonka sijoittumista olisi tarpeen ohjata maakuntakaavoituksella. Toiminnan luonne ja volyyymi huomioiden kyseessä ei ole vaikutukseltaan seudullinen toiminta.

Maakunta-arkkitehti Djupsjöbacka:

Maakuntakaava

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on hyväksytty 27.3.2017 ja se on tullut voimaan kuulutuksella 8.6.2017.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 Mahlianmaan osayleiskaava-alue on pääosin osoitettu Maaseutualue-merkinnällä, johon liittyvän kaavamääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Kaavamerkinnän perusteita ja eroavuutta aikaisempaan Pirkanmaan 1. maakuntakaavan (vahv.2007) Teollisuus- ja varastoalue -merkintään (T) ja alueella voimassa olevaan osayleiskaavaan (1996) nähden taustoittaa Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 taustaselvityksessä ”Suunnat Pirkanmaan kasvulle ja työlle - Työpaikka-alueet 2040” (2014) tehdyt huomiot. Selvityksessä todetaan (s.52), että ”Kärjenniemi-Mahlianmaa-Savilahti osayleiskaava on toteutunut Holmin alueen osalta, muuten työpaikka-alueet jäävät toteutumatta liito-oravan vuoksi.” Lisäksi mainitaan, että ”Mahliassa on ristiriitoja lajisuojelun kanssa ja alueella sijaitsee teollisuuskaatopaikka. Näiden seurauksena maakuntakaavan aluevarausten toteuttamismahdollisuudet ovat liki olemattomia.” Lisäksi selvityksessä (s.98) mainitaan, että ”yleispiirteisyydestä johtuen, maakuntakaavaan merkittävien työpaikka-alueiden tulee olla vähintäänkin seudullista merkittävyyttä omaavia kokonaisuuksia. Seudullisuutta arvioidaan kunkin tarkastelualueen ominaispiirteiden suhteen.”

Osayleiskaava-alueita koskee maakuntakaavan Kasvutaajamien kehittämisvyöhyke (kk6) -kehittämisperiaateterminä. Rata-alueen pohjoispuolelle sijoittuva kaava-alueen luoteisosa on maakuntakaavassa osoitettu Taajamatoimintojen alueena. Suunnittelualueen pohjoiskulma ulottuu maakuntakaavan Työpaikka-alueelle (Pispantallin yritysalue), jota koskee myös Kaupunkiseudun läntinen yritysalueiden kehittämisvyöhyke (kk2) -merkintä.

Kaava-alueelle on maakuntakaavassa osoitettu lisäksi myös tärkeä seututie (Konho-Valkeakoski), yhdysrata (Toijala-Valkeakoski), maakaasuputki (Nokia-Tampere-Lempäälä), yhdysvesijohdon ohjeellinen linjaus (Valkeakoski-Akaa) sekä veneväylä (Pyhäjärvi-Vanajavesi). Lisäksi Vanajaveden-Pyhäjärven aluetta koskee maakuntakaavan yleismääräys, jonka mukaan vesienhoidon erityisalueiksi todettujen vesistöjen lähivaluma-alueilla tulee yksityiskohtaisessa suunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota vesien ekologista ja kemiallista tilaa heikentävien tekijöiden vähentämiseen.

Suunnittelualue rajautuu pohjois-itäsuunnalla maakuntakaavan teollisuusaluevarauksiin (Varsanhätä ja Holmi) sekä tärkeään seututiehen (Vantaankoski-Tampere).

Pirkanmaan liiton aiemmin antama palaute osayleiskaavatyöstä

Pirkanmaan liiton antamassa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevassa lausunnossa (17.2.2020) pidettiin tärkeänä, että yleiskaavatyön avulla voidaan päivittää kohdealueen suunnittelutilanne vastaamaan alueen todellisia tarpeita ja kaupungin maankäytön strategiaa siten, että luonto-, virkistys- ja ympäristöarvot tulevat huomioon otetuiksi. Pirkanmaan liitto katsoi, että alueella jo olemassa olevan jätekeskustoiminnan osoittaminen yleiskaavassa on tarkoituksenmukaista, mutta korosti ympäristöluvan merkitystä alueen toiminnan ehtojen tarkempana määrittäjänä. Kaavasuunnittelun lähtöoletuksena nähtiin, että nykyinen hallittu jätekeskustoiminta on alueella jatkossakin mahdollista, kun toiminnan mittakaava ei nykyisestä oleellisesti kasva. Lisäksi Pirkanmaan liitto esitti osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennettäväksi maakuntakaavaa koskevien tietojen osalta.

Lausunnossaan osayleiskaavan kaavaluonnoksesta (15.3.2021) Pirkanmaan liitto katsoi, että osayleiskaavan luonnoksessa esitetty suunnitteluratkaisu tukee alueen tarkoituksenmukaista maankäyttöä ja edistää Pirkanmaan maakuntakaavan yleisten tavoitteiden toteutumista. Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan esitetty kokonaisuus mahdollistaa oikeuskäsittelyssä olevan ympäristöluvan mukaisen, paikallisesti merkittävän jätteenkäsittely- ja kiertotaloustoiminnan, jonka voidaan katsoa vastaavan maakuntakaavan mukaista paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Kuten kaavaluonnosaineistossa oli todettu, on tarkoituksenmukaista pitäytyä pääasiassa nykyisten maankäyttömuotojen ja toimintojen kannalta toteavassa kaavaratkaisussa. Liitto painotti, että maakuntakaavan näkökulmasta on tarpeen suunnata teolliset toiminnot pääasiassa kaava-alueen pohjois-itäpuolta rajaaville, maakuntakaavassa seudullisesti merkittäviksi teollisuus- ja varastoalueiksi osoitetuille alueille. Lisäksi lausunnossa korostettiin, että erityistä huomiota tulee vielä kiinnittää vesienhoidon erityisalueeseen liittyvään kaavamääräykseen, ja että on varmistettava ohjeellisen yhdysvesijohdon tarpeista alueella. Pirkanmaan liitto näki myös, että yleiskaavalla mahdollistettava kiertotaloustoiminta tukee osaltaan hiilineutraalin kunnan ja maakunnan tavoitteiden saavuttamista. Lausunnon selosteosassa todettiin, että etenkin kaupunkiseudulla on tunnistettu tarvetta maanrakennukseen soveltuvien massojen kierrätystoiminnoille ja välivarastointiin soveltuville alueille. Vaikka Mahlianmaan jätekeskuksen toimintaa ei voida volyymiltään katsoa seudullisesti merkittäväksi, tukee se massakoordinaation ja -kierrätyksen sekä energia- ja lannoitetuotannon tarpeita paikallisella tasolla.

Valkeakosken kaupungin vastineessa todetaan, että yhdysvesijohdon reitti on esitetty kaavakartalla, kaavaehdotukseen on lisätty yleismääräys vesistöön kohdistuvista vaikutuksista, ja että vesien suojelusta määrätään tarkemmin jäte- ja kierrätystoimintaa ohjaavassa ympäristöluvassa.

Liitteet:

- Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040
- Valkeakosken Mahlianmaan osayleiskaavan muutos, ehdotus 7.9.2022

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää lausuntonaan Valkeakosken kaupungille Mahlianmaan osayleiskaavan ehdotuksesta seuraavaa:

Pirkanmaan liitto katsoo, että Valkeakosken Mahlianmaan osayleiskaavaehdotuksessa esitetty suunnitteluratkaisu tukee alueen tarkoituksenmukaista maankäyttöä ja edistää Pirkanmaan maakuntakaavan yleisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaehdotus mahdollistaa oikeuskäsittelyssä olevan ympäristöluvan mukaisen, paikallisesti merkittävän jätteenkäsittely- ja kiertotaloustoiminnan, jonka voidaan katsoa vastaavan maakuntakaavan mukaista maankäyttötavoitetta.

Kuten kaavaselostuksessa todetaan, osayleiskaavaehdotuksen melko maltilliset teollisuus- ja työpaikka-aluevaraukset tukeutuvat olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja siten niiden osoittamista voidaan pitää perusteltuna. Tosin Vuolteentien länsipuolisen, osayleiskaava-alueen kaakkoiskulmassa sijaitsevan työpaikka-alueen (TP-1) rajausta tulee tarkentaa kaavatyötä varten laaditun luontoselvityksen (21.11.2019) metsäluontokohdetta koskevan suosituksen mukaiseksi, joka myös osaltaan tukee kaavan tavoitetta pitäytyä pääasiassa nykyisten maankäyttömuotojen ja toimintojen kannalta toteavassa kaavaratkaisussa. Pirkanmaan liitto korostaa edelleen, että maakuntakaavan näkökulmasta on tarpeen suunnata teolliset toiminnot pääasiassa kaava-alueen pohjois-itäpuolta rajaaville, maakuntakaavassa seudullisesti merkittäviksi teollisuus- ja varastoalueiksi osoitetuille alueille.

Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että yleiskaavalla mahdollistettava kiertotaloustoiminta tukee osaltaan hiilineutraalin kunnan ja maakunnan (HINKU) tavoitteiden saavuttamista. Vaikka Mahlianmaan jätekeskuksen toimintaa ei voida volyymiltään katsoa seudullisesti merkittäväksi, tukee se massakoordinaation ja -kierrätyksen sekä energia- ja lannoitetuotannon tarpeita paikallisella tasolla.

Teknisluonteisena tarkistuksena tulee Lempääläntien eteläpuolelle sijoittuvan, myös asumisen mahdollistavan työpaikka-alueen (TP) kaavamääräyksissä ottaa huomioon meluntorjuntatarve, joka on oleellinen asumisen laatutekijä. Lisäksi kaavaselostusta (kohdassa 7.1 Osayleiskaavan ratkaisu / s.52) tulee päivittää ranta-alueen poikkeamislupamenettelyn osalta, kaavaehdotuksen päivitettyjen kaavamääräysten mukaiseksi.

Pirkanmaan liitto puoltaa Valkeakosken Mahlianmaan osayleiskaavan hyväksymistä edellä esitetyin ohjeistuksin.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

Lausunto: Ruovesi, Murskemäen tuulivoimahanke, OAS

Ruoveden kunta on pyytänyt Pirkanmaan liiton lausuntoa Murskemäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 14.11.2022 mennessä. Pirkanmaan liitolle on myönnetty maakuntahallituskäsittelystä johtuen lisäaika lausunnon toimittamiselle 23.11.2022 asti.

OAS ja tähän liittyvä esiselvitys ovat nähtävillä osoitteessa: <https://www.ruovesi.fi/vireilla-olevat-kaavatkaavamuutokset> .

Hankkeen kuvaus

Murskemäen noin 864 hehtaarin hankealueelle suunnitellaan enintään viittä (5) yksikköteholtaan 6–10 MW tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Hankealue sijoittuu Ruhalan ja Kaukolan kylien väliin, noin 5 km etäisyydelle Ruoveden keskustaajamasta.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta vaihtoehtoa: VE0:ssa hanketta ei toteuteta, VE1:ssä alueelle rakennetaan enintään 5 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja tuulipuiston kokonaisteho enintään 50 MW. Voimaloiden määrä ja sijainti tarkentuvat suunnittelun ja vaikutusten arviointien edetessä.

Aikataulu

Hankkeen yleissuunnittelua sekä alueen kaavoitusta tehdään samaan aikaan ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) kanssa. Kaavoitus jatkuu ja tarkentuu arviointimenettelyn jälkeen muun muassa ympäristöselvitysten tulosten perusteella.

Alustavan aikataulun mukaan Murskemäen tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnos sekä YVA-selostus asetetaan nähtäville keväällä 2023. Osayleiskaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen syksyllä 2023, jolloin osayleiskaavaehdotus tulisi nähtäville syksyllä 2023 ja osayleiskaavan hyväksymiskäsittely olisi Ruoveden kunnanvaltuustossa keväällä 2024.

Suunnitteluinsinööri Lehkonen:

Hankealueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017). Maakuntakaavassa alue sijoittuu maaseutualueelle ja sille on osoitettu erityisominaisuuksina kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EOK, Vennasuo, Pehkuneva) sekä länsiosaan tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Raiskinkangas). Länsiosaan sijoittuu myös voimalinja (z, 400 kV, Kangasala – Alajärvi-Mänttä) sekä yhdysvesijohdon yhteystarve (v, Ruovesi-Juupajoki). Hankealueen pohjoisosaan on itä-länsisuuntaisesti osoitettu voimalinja (z, 110 kV, Kangasala-Mänttä). Voimalinjan länsipäähän on osoitettu Ruhalan sähköasema, johon liittyy idästä voimalinjan yhteystarve (Sisättö – Kuru – Ruovesi – Ruhala). Hankealue rajautuu lännessä kantatiehen 66 ja alueen pohjoispuolelle sijoittuu tärkeä seututie 344.

Hankealueen luoteiskulma sijoittuu vähäisiltä osin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Ma, Ruoveden reitin maisemat). Heti hankealueen länsipuolella on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Näsijärven reitin kanavat / Kauttu). Muita lähivaikutusalueen merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat Pekkalan kartano, Kalelan erämaa-ateljee, Ruoveden kirkonkylä ja Peräkunnan tie sekä maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat (Jäminkipohja, Hanho, Pappilankulma – Parosperä, Ahveslahti) ja maakunnallisesti merkittävä Harakkalan rakennettu kulttuuriympäristö. Kantatien 66 länsipuolelle maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueille on osoitettu Ruoveden ja Siikanevan välinen ulkoilureitti.

Lähimmät asumisen keskittymät maakuntakaavassa ovat hankealueen luoteispuolella Ruhalassa ja Ruoveden keskustaajamassa sekä lounaassa Jäminkipohjan kyläalueella (a). Maakuntakaavassa on noin 15 kilometrin päähän länteen osoitettu Kyntömäki – Pikku-Kivijärven tuulivoima-alue (tv1).

Hankealueelle sijoittuvalle Yläinen Talluslammelle on laadittu Ruoveden rantaosayleiskaava, johon on osoitettu yksi rakentumaton rakennuspaikka, ja hankealueen länsipäähän on Ruhala-Kautun osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, kantatiehen 66 tukeutuva teollisuusalue sekä yhdyskuntateknisen huollon alue (Ruhalan sähkömuuntamo), ratsastusreitit yhteystarve sekä viher- ja virkistysyhteystarve.

Liitteet Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040
Ote maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä

Päätösesitys

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää lausuntonaan Ruoveden kunnalle Murskemäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

Pirkanmaan liitto toteaa, että hanke on linjassa maakunnallisten tavoitteiden kanssa puhtaan ja uusiutuvan energiatuotannon edistämiseksi.

Maakuntakaavan näkökulmasta merkittävimmät yhteensovittamisen kysymykset liittyvät maisemallisiin vaikutuksiin läheisille maiseman ja kulttuuriympäristöjen arvoalueille sekä hankealueella sijaitsevaan kiviaineshuollon kannalta tärkeään alueeseen. Maakuntakaavassa osoitettua kiviaineshuollon aluetta koskee MRL:n 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Lähtökohtaisesti muulla toiminnalla ei saa hankaloittaa mahdollista kiviainesottoa alueella.

OASissa on tarpeen tunnistaa muihin Pirkanmaan ja naapurimaakuntien hankkeisiin ja suunnitelmiin liittyen myös Ikaalisten Tevaniemen ja Virtain Vermassalon tuulivoimahankkeet.

Pirkanmaan liiton näkemyksiä hankkeesta on tarkemmin kuvattu maakuntahallituksen antamassa ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa (kokouspäivä 21.11.2022).

Pirkanmaan liitto puoltaa Murskemäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan jatkosuunnittelua edellä esitetyin evästyksin.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

Lausunto: PIRELY/955/2022 Murskemäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma

Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt Pirkanmaan liiton lausuntoa Ruoveden Murskemäelle suunniteltavan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 14.11.2022 mennessä. Pirkanmaan liitolle on myönnetty lausunnon toimittamiselle lisäaikaa asian käsittelemiseksi maakuntahallituksessa 23.11.2022 asti.

Arviointiohjelma on nähtävillä osoitteessa

<https://www.ymparisto.fi/murskemaentuulivoimahankeYVA> .

Hankkeen kuvaus

Murskemäen noin 864 hehtaarin hankealueelle suunnitellaan enintään viittä (5) yksikkötehoaltaan 6–10 MW tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Hankealue sijoittuu Ruhalan ja Kaukolan kylien väliin, noin 5 km etäisyydelle Ruoveden keskustaajamasta.

Hankkeen tavoitteena on edistää tuulivoimatuotantoa ja siten sekä kansallisia että alueellisia energia- ja ilmastotavoitteita. Toteutuessaan viisi voimalaa sähköistäisi arvion mukaan noin 5 000 kotitaloutta voimalatehosta riippuen.

Arvioitavat vaihtoehdot

Vaihtoehto 0 (VE0):

Hanketta ei toteuteta, eikä Murskemäen hankealueelle tule uutta toimintaa.

Vaihtoehto 1 (VE1):

Murskemäen alueelle rakennetaan enintään 5 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä. Voimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja tuulipuiston kokonaisteho enintään 50 MW. Voimaloiden määrä ja sijainti tarkentuvat suunnittelun ja vaikutusten arviointien edetessä.

Tuulivoimapuisto voidaan alustavan suunnitelman mukaan liittää maakaapelein hankealueen läpi kulkevaan Fingridin 110 kV voimajohtoon.

Hankkeen aikataulu

Alustavan aikataulun mukaan Murskemäen tuulivoimapuiston osayleiskaavaaluonnos sekä YVA-selostus asetetaan nähtäville keväällä 2023. Osayleiskaavaehdotus valmistellaan kaavaaluonnoksen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen syksyllä 2023, jolloin osayleiskaavaehdotus tulisi nähtäville syksyllä 2023 ja osayleiskaavan hyväksymiskäsittely olisi Ruoveden kunnanvaltuustossa keväällä 2024.

Osayleiskaavan saatua lainvoiman jokaiselle voimalalle haetaan rakennuslupa. Voimaloiden rakentaminen voisi arviolta alkaa aikaisintaan vuonna 2024. Koko puiston rakentaminen kestäisi arviolta noin 1–2 vuotta ja tuulivoimapuiston käyttöönotto tapahtuisi aikaisintaan vuonna 2025.

Suunnitteluinsinööri Lehtonen:

Pirkanmaan ELY-keskuksen YVA-tarveharkinnan päätöksen 25.5.2022 mukaan Murskemäen tuulivoimahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnissa annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Pirkanmaan liitto on YVA-menettelyn tarveharkintaa koskeneessa lausunnossaan muun muassa todennut, että itse hankealueelle ei ole maakuntakaavassa osoitettu sellaista maankäyttöä, joka suoraan estäisi tuulienergiatuotannon alueella. Alueelle on kuitenkin osoitettu kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue, jonka hyödyntämisedellytykset tulee säilyttää ja välittömään läheisyyteen sijoittuu merkittävä maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen muodostama arvokokonaisuus, joka on otettava huomioon Murskemäen alueelle suunniteltavissa toimitissa.

Hankealueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017).

Maakuntakaavassa alue sijoittuu maaseutualueelle ja sille on osoitettu erityisominaisuuksina kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EOK, Vennasuo, Pehkuneva) sekä länsiosaan tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Raiskinkangas). Länsiosaan sijoittuu myös voimalinja (z, 400 kV, Kangasala – Alajärvi-Mänttä) sekä yhdysvesijohdon yhteystarve (v, Ruovesi-Juupajoki). Hankealueen pohjoisosaan on itä-länsisuuntaisesti osoitettu voimalinja (z, 110 kV, Kangasala-Mänttä). Voimalinjan länsipäähän on osoitettu Ruhalan sähköasema, johon liittyy idästä voimalinjan yhteystarve (Sisättö – Kuru – Ruovesi – Ruhala). Hankealue rajautuu lännessä kantatiehen 66 (Orivesi-Lapua) ja alueen pohjoispuolelle sijoittuu tärkeä seututie 344 (Ruhala-Vilppula).

Hankealueen luoteiskulma sijoittuu vähäisiltä osin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Ma, Ruoveden reitin maisemat). Heti hankealueen länsipuolella on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Näsijärven reitin kanavat / Kauttu). Muita

---

lähivaikutusalueen merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat Pekkalan kartano, Kalelan erämaa-ateljee, Ruoveden kirkonkylä ja Peräkunnan tie sekä maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat (Jäminkipohja, Hanho, Pappilankulma – Parosperä, Ahveslahti) ja maakunnallisesti merkittävä Harakkalan rakennettu kulttuuriympäristö.

Kantatien 66 länsipuolelle maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueille on osoitettu Ruoveden ja Siikanevan välinen ulkoilureitti.

Lähimmät asumisen keskittymät maakuntakaavassa ovat hankealueen luoteispuolella Ruhallassa ja Ruoveden keskustaajamassa sekä lounaassa Jäminkipohjan kyläalueella (a). Maakuntakaavassa on noin 15 kilometrin päähän länteen osoitettu Kyntömäki – Pikku-Kivijärven tuulivoima-alue (tv1).

Hankealueelle sijoittuvalle Yläinen Talluslammelle on laadittu Ruoveden rantaosayleiskaava, johon on osoitettu yksi rakentumaton rakennuspaikka, ja hankealueen länsipäähän on Ruhala-Kautun osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, kantatiehen 66 tukeutuva teollisuusalue sekä yhdyskuntateknisen huollon alue (Ruhalan sähkömuuntamo), ratsastusreitit yhteystarve sekä viher- ja virkistysyhteystarve.

YVA-ohjelman mukaan hankealue noudattelee YVA-menettelyn rinnalla laadittavan osayleiskaavan suunnittelun alueen rajausta, joka on muodostettu vastaamaan erityisesti melun vaikutusaluetta. Tämän lisäksi hankealueeseen on sisällytetty osuus alueen länsipuolella olevaa osayleiskaava-aluetta.

Alustavat voimalapaikat eivät sijoitu pohjavesialueelle ja tuulivoimapuiston vaikutukset pohjaveden laatuun ja määrään arvioidaan hankkeen suunnitelmien, ympäristöhallinnon aineistojen, kartta- ja tarvittaessa maastotarkastelun perusteella.

Alueella sijaitsevien pienviesien sekä mahdollisesti luonnontilaisina säilyneiden purojen ja norojen luonnontila tarkistetaan maastokäyntien yhteydessä.

Ohjelman mukaan pinta- ja pohjavesivaikutukset ajoittuvat lähinnä rakentamisaikaan. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon voimaloiden ja sähkönsiirron rakenteiden perustustekniikka ja käytettävät materiaalit sekä näiden mahdolliset vaikutukset maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Arvioinnissa huomioidaan myös hankkeen rakentamisen kuivatusvaikutus ja kuivatustoimien vaikutukset pohjaveteen.

YVA-ohjelman ulkoilualueita ja -reitistöjä koskevasta aineistosta on pääteltävissä, ettei maakuntakaavassa osoitettua Ruoveden ja Siikanevan välistä ulkoilureittiä ole toteutettu.

Voimalapaikka 3 sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle kiviaineshuollon kannalta tärkeälle alueelle. Alueen kiviaines on luokkaa III ja >III eli niin sanottua massakiveä, joka soveltuu massatäyttöihin sekä yleiseen rakentamiskäyttöön ilman tarkkoja laatuvaatimuksia, tierakenteiden jakaviin kerroksiin, suodatin- ja alusrakenteisiin (pengertäyttö) sekä sorateiden pintauksiin.

Liitteet Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040
Ote maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää lausuntonaan Pirkanmaan ELY-keskukselle Murskemäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Pirkanmaan liitto toteaa, että hanke on linjassa Pirkanmaan tavoitteiden kanssa puhtaan ja uusiutuvan energiatuotannon edistämisen näkökulmasta.

Pirkanmaan liitto pyytää täydentämään YVA-aineistoa lisäämällä muihin Pirkanmaan ja naapurimaakuntien hankkeisiin ja suunnitelmiin Ikaalisten Tevaniemen ja Virtain Vermassalon tuulivoimahankkeet.

Voimalapaikkojen 2 ja 3 läheisyyteen eteläpuolelle sijoittuu SYKEN aineistoihin perustuen uhanalaista lajistoa ja luontotyyppejä, jotka voivat olla myös vesitaseesta ja vesien tilasta riippuvaisia. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että näihin kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen ja arviointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Alustavan suunnittelun tarkennuttua Pirkanmaan liitto pyytää tarkistamaan tilannetta myös maakuntakaavamerkintöjen ja -määräysten osalta. Suunnittelun alueella ovat maaseutualueen, tärkeän vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen ja kiviaineshuollon kannalta merkittävän alueen lisäksi voimassa seuraavat merkinnät: valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetty ja/tai maakunnallisesti arvokas maisema-alue, voimalinja, sähköasema, voimalinjan yhteystarve ja yhdysvesijohdon yhteystarve.

Voimalapaikka 3 sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle kiviaineshuollon kannalta tärkeälle alueelle, jota koskee MRL:n 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Lähtökohtaisesti muulla toiminnalla ei saa hankaloittaa mahdollista kiviainesottoa alueella. Pirkanmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tulisi selvittää tarkemmin voimalapaikan ja sen ympäristön soveltuvuus kiviaineksen ottamiselle. Kiviaineshuollon alueiden osoittaminen maakuntakaavassa perustuu POSKI-hankkeessa 2012-2015 tehtyihin kiviainestutkimuksiin ja alueet ovat rajaukseltaan yleispiirteisiä. Kyseisen alueen kiviaines on todettu laadultaan yleiseksi massakiveksi, jota voitaisiin hyödyntää hankealueen infran toteuttamisessa. POSKI-hankkeen aineistot löytyvät sivulta:

<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/poski> .

Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että voimaloiden näkyvyyttä, vaikutuksen luonnetta ja merkittävyyttä tullaan tarkastelemaan analyysein ja valokuvasovittein maisemallisten arvokohteiden, asutuksen sekä virkistyskäytön näkökulmasta. Koska hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu merkittävässä määrin maisema-arvoja, on tähän tarpeen kiinnittää erityistä huomiota. Voimaloiden sijoittelussa tulee varmistaa, että vaikutus maisemaan jää hyväksyttävälle tasolle vaarantamatta suunnittelualueen mahdollisia uhanalaisia luontoarvoja.

Pirkanmaan liitto pitää YVA-ohjelmaa asiantuntevasti ja tarkoituksenmukaisesti laadittuna ja puoltaa hankkeen jatkosuunnittelua edellä esitetyin evästyksin.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

Lausunto: PIRELY/15588/2021, Tevaniemen tuulivoimahankkeen YVA-selostus

Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt Pirkanmaan liitolta lausuntoa Tevaniemen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 24.11.2022 mennessä.

Arviointiselostus liitteineen on nähtävillä osoitteessa

<https://www.ymparisto.fi/IkaalistenTevaniementuulivoimahankeYVA>.

Hankkeen kuvaus

Ikaalisten kaupungin alueella noin 9 km Ikaalisten keskustan pohjoispuolella sijaitsevalle 1 250 hehtaarin hankealueelle suunnitellaan enintään 9 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 280 metriä ja yksikköteho 8–10 megawattia. Muut lähimmät keskusta-alueet ovat Parkano 13 km päässä pohjoisessa ja Jämijärvi 20 km päässä lännessä Satakunnassa.

Arvioitavat vaihtoehdot

Vaihtoehto 0 (VE0): Tuulivoimaloita ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1): Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa.

Vaihtoehto 2 (VE2): Hankealueelle rakennetaan enintään 8 tuulivoimalaa.

Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeilla. Siirtoverkkoliityntää varten on laadittu kaksi vaihtoehtoa, joissa molemmissa esitetään noin 7 kilometrin pituista maakaapelointia 110 kV:n voimajohtolinjaa lounaaseen Vähäjärven eteläpuolelle.

Suunnitteluinsinööri Lehkonen:

Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017), jossa hanke sijoittuu maaseutualueelle ja tuulivoima-alueelle. Hankealueelle on osoitettu myös Tevaniemen ja Seitsemisen välinen ulkoilureitti, Pirkanpolku. Muita huomionarvoisia maakuntakaavan merkintöjä hankealueen ympäristössä ja sähkönsiirtoreitin vaikutusalueella ovat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat, tärkeä vedenhankintaan

---

soveltuva pohjavesialue, arvokas geologinen kalliomuodostuma, Luikesneva-Susinevan tuulivoima-alue, suojelualueet, melontareitti ja Riitalan kylä.

Pirkanmaan liitto on aiemmin antanut hanketta koskien lausunnot osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, osayleiskaavan luonnoksesta sekä hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Näissä lausunnoissa on todettu muun muassa, että Tevaniemen alue on tunnistettu potentiaalisesti tuulienergian tuotannolle myös maakuntakaavassa. Suunnittelun tavoitteet ovat linjassa maakuntakaavan kanssa ja edistävät Pirkanmaan tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2030. Liitto on toivonut huomion kiinnittämistä hankkeeseen liittyvään maanrakentamiseen ja massakoordinaatioon, pinta- ja pohjavesiin sekä hankkeen vaikutusalueelle esiintyvään eläin- ja kasvilajistoon ja elinympäristöihin kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseen niin varsinaisen voimala-alueen kuin myös sähkönsiirtoreitin osalta.

Nyt lausunnoilla olevassa YVA-selostuksessa kerrotaan, että hankealueella sijaitseva osuus Pirkanpolun ulkoilureitistä tullaan hankkeen toteutuessa ohjaamaan voimala-alueiden ulkopuolelle, millä mahdollistetaan reitistöön liittyvä virkistyskäyttö.

Selostuksen mukaan hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöihin ovat kohtalaiset; lähivaikutusalueella (2–5 km) näkyvyys on merkittävää tietyillä peltoaukeilla, vesistöjen selännteillä ja rannoilla, välialueella (5–10 km) Kyrösjärvellä ja ulommalla vaikutusalueella voimaloiden näkyvyys lisääntyy huomattavasti vesistöjen selännteillä ja rannoilla sekä niihin liittyvillä peltoaukeilla. Yli 10 km etäisyydellä voimaloiden näkyvyys on laajinta niin ikään Kyrösjärven selällä ja eteläisillä rannoilla.

YVA-selostuksessa kerrotaan, että hankealueen toteuttamisen vaikutukset pohjaveteen on arvioitu vähäisiksi. Sähkönsiirtovaihtoehdosta riippuen maakaapelin toteuttamisella on arvioitu olevan kohtalaisia tai jopa suuria rakentamisen aikaisia vaikutuksia pohjaveteen.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehdon VE A mukaisella linjauksella vaikutukset on arvioitu enintään vähäisesti kielteisiksi. Selostuksessa todetaan myös, että on tutkittu hankkeen toteuttamiseksi vaadittavien maa- ja kiviainesten saantia, ja että tarvittavat massat saadaan pääasiassa hankealueelta, jossa sijaitsee avaamaton maa-ainesten ottoalue.

Liitteet Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040
Ote maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää lausuntonaan Pirkanmaan ELY-keskukselle Tevaniemen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavaa:

Tevaniemen hankealue on osoitettu myös voimassa olevassa maakuntakaavassa. Alue on osoittautunut myös 2021 valmistuneessa teknisessä sijaintiselvityksessä potentiaalisesti tuulienergiatuotantoon. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että maakunnassa tunnistetut potentiaaliset alueet hyödynnetään uusiutuvan energian tuotantoon ja vastataan pyrkimyksiin hiilineutraalista yhteiskunnasta. Päästöttömän energiatuotannon ohella on erittäin tärkeää huolehtia myös luonnonarvoista ja lajistollisesta elinvoimaisuudesta.

Korkeilla voimalarakenteilla on vaikutusta erityisesti maisemaan. Kuten YVA-selostuksessakin todetaan, voimalat vaikuttavat maisemallisesti erityisesti 2–5 km päässä hankealueesta ja näkyvät kauas, mutta niiden hallitsevuus heikkenee mitä kauemmaksi ne sijoittuvat katselupisteestä. Pirkanmaalta on löydettävissä hyvin rajallisesti tuulienergian tuotantoon soveltuvia alueita. Kokonaisvaikutusten näkökulmasta kohtalaista maisemavaikutusta ei voida katsoa tekijäksi, jonka perusteella hanketta ei voitaisi puoltaa toteutettavaksi.

Käynnissä olevaan vaihemaakuntakaavan laadintaan liittyvien tarkastelujen perusteella hankealueen koillis-itäosiin sijoittuisi joitain silmälläpidettäviä tai uhanalaisia lajeja ja/tai luontotyyppisiä. Maakuntatasoiset tarkastelut perustuvat SYKEN ja Suomen lajitietokeskuksen aineistoihin, joita on hyödynnetty myös YVA-selostuksen liitteenä olevassa luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksessä. Selostuksen liitteessä vaikutuksista kasvillisuuteen ja luontotyypeihin on todettu, että vaihtoehtojen 1 ja 2 välinen yhden voimalan aluemenetys kohdistuu luonnontilaltaan heikentyneisiin tai muuttuneisiin kohteisiin, mikä viittaisi alueen ilmakuusta pääteltävään puuston päätehakkuun uudistusalaan. Selostuksessa on todettu, että vaihtoehdossa 1 pohjoisimman voimalapaikan rakentaminen edistää Lampinevan alueen kuivumista ja vaikutus kohdistuu vaarantuneisiin rämetyyppisiin ja karuihin avonevaosiin. Tästä näkökulmasta on tarpeen punnita, olisiko hankkeen jatkosuunnittelussa tarkoituksenmukaisinta edetä vaihtoehdon 2 mukaisesti, missä pohjoisinta voimalasijaintia ei toteuteta. Tällä vältettäisiin myös voimalapaikan ja sille johtavan kaapeli- ja tieyhteyden pirstovaa vaikutusta alueella, jossa voi ilmetä erityistä luontoarvopotentiaalia.

Pirkanmaan liitto puoltaa sähkönsiirron runkoverkkoliitynnän toteuttamista vaihtoehdon A mukaisesti, jolloin hyödynnetään olemassa olevia tielinjoja ja vähennetään vaikutuksia pohjaveteen. Pirkanmaan liitto haluaa korostaa, että hankkeen ja sähkönsiirron toteutuksessa on huomioitava erityisellä painoarvolla pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat merkittävät tai pitkäaikaiset vaikutukset ja näiden estäminen.

Pirkanmaan liitto pitää YVA-selostusta tarkoituksenmukaisesti ja kattavasti laadittuna ja puoltaa hankkeen jatkovalmistelua edellä esitetyin huomioin.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

Maakuntahallituksen jäsenen valinta

Maakuntahallituksen jäsen Minna Hölttä Valkeakoskelta on pyytänyt vapautusta maakuntahallituksen jäsenyydestä syystä, että hän on eronnut Vihreät ry:stä.

Pirkanmaan Vihreät piirihallitus esittää, että Minna Höltän tilalle valitaan uudeksi maakuntahallituksen jäseneksi Sina Isokallio.

Varajäsenenä maakuntahallituksessa jatkaisi esityksen mukaan Perttu Jussila.

Pirkanmaan liiton perussopimuksen 19 §:n mukaan maakuntavaltuusto valitsee toimikaudekseen maakuntahallituksen jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Lisäksi samassa hallintosäännön määräyksessä todetaan, että maakuntahallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

esittää maakuntavaltuustolle, että se valitsee Minna Höltän tilalle uuden maakuntahallituksen jäsenen.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Maakuntavaltuuston varajäsenen vaihtuminen

Pirkanmaan liiton perussopimuksen pykälä 12:

Mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 86 a § toteutuu.

Kangasalan kaupunginvaltuusto kokouksessaan 14.11.2022/§ 86 myönsi eron Heidi Pitkäselle Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta.

Uudeksi varajäseneksi valittiin Stina Lahikainen.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

merkitä Kangasalan kaupunginvaltuuston päätöksen tiedoksi

ja lähettää asian maakuntavaltuustoon.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkitään, että Matti Lipsanen poistui kokouksesta edellä olevan asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Maakuntahallituksen kokouspäivät vuonna 2023

Vuoden 2023 kokouspäiviksi esitetään maakuntahallituksen kokouksiin maanantaiaamupäivää klo 9.30 alkaen seuraavasti:

16.1., 13.2., 27.3., 17.4., 15.5., 19.6., 28.8., 25.9., 13.11., 4.12.

Lokakuun kokousaika sovitaan elokuun kokouksessa.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

hyväksyä vuoden 2023 kokousajankohdat.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Maakuntajohtaja Anna-Mari Ahonen p. 050 572 0945
anna-mari.ahonen@pirkanmaa.fi

Länsi-Suomen liittojen yhteistyöalueen maakuntahallitusten Brysselin matka 2023

Länsi-Suomen puheenjohtajisto on päättänyt kokouksessaan 26.4.2022 järjestää Länsi-Suomen liittojen maakuntahallitusten yhteisen opintomatkan Brysseliin 30.1.-1.2.2023.

Länsi-Suomen Eurooppa-toimisto ja Pirkanmaan EU-toimisto valmistelevat vierailun ohjelmaa.

Matkan tavoitteet ovat:

- Perehtyä EU:n koheesiopolitiikan, vihreän ja digitaalisen siirtymän, saavutettavuuden, alue- ja rakennepoliitiikan sekä tutkimuksen sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan teemoihin.
- Saada ajankohtaista tietoa EU-tason keskeisimmistä haasteista ja maailmantilanteesta Euroopan komission, Suomen pysyvän edustuston sekä NATO-edustuston tapaamisissa.
- Tiivistää yhteistyötä Länsi-Suomen europarlamentaarikkojen sekä komission jäsenen kanssa Länsi-Suomelle keskeisimpien teemojen osalta.

Matkan kustannusarvio on 1 300 euroa / henkilö sisältäen lennot, majoituksen, kuljetukset, ruokailut ja kokouspalvelut. Lisäksi virka- ja työehtosopimuksen mukaiset korvaukset.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

osallistua Länsi-Suomen liittojen maakuntahallitusten yhteiselle opintomatkalle Brysseliin 30.1.-1.2.2023. Opintomatkalle osallistuu 12 henkilöä.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Maakuntajohtaja Anna-Mari Ahonen p. 050 572 0945
anna-mari.ahonen@pirkanmaa.fi

Lain kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta 1262/2020 mukaisen tuen saajan valinta Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueelle

Pirkanmaan liitto julisti haettavaksi 3.10.2022 lain 1262/2020 mukaisen kiinteän laajakaistan rakentamisen tuen Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueelle. Hakemukset pyydettiin 4.11.2022 klo 12:00 mennessä.

Tuen kohteena on nopeiden laajakaistapalveluiden tarjontaan soveltuvan viestintäverkon suunnitteleminen ja rakentaminen hankealueelle loppukäyttäjille saakka sekä edistyksellisten viestintäpalveluiden tarjonta viestintäverkkoon liittyville loppukäyttäjille.

Määräaikaan mennessä saapui yksi hakemus Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueesta, hakijana Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, eikä myöhässä saapuneita hakemuksia ollut. Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy:n hakemus ja sen liitteet olivat hanke-ehdotuspyynnön mukaisia.

Valinta toteuttajasta perustuu ainoan hakemuksen, hakijana Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, saamaan vertailupistemäärään. Hakija sai 100 vertailupistettä, koska on ainoa hakija ja sitoutuu tarjoamaan palveluita vähintään 20 vuoden ajan.

Hankkeelle haettavaan valtion tukeen sovelletaan valtionavustuslakia 688/2001, lakia 1262/2020 kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta. Laajakaistatukilain 1262/2020 mukaan on mahdollista saada valtiontuesta enintään puolet enakkoon.

Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankkeen kokonaiskustannusarvio on 687.182,00 € (alv 0 %). Hakijan arvioimat tukikelpoiset kustannukset ovat 590.666,00 €, josta toisessa vaiheessa erikseen Liikenne- ja viestintävirastolta haettava laajakaistatukilain (1262/2020) mukainen valtiontuki on enintään 259.893,04 € (44 %) ja Ikaalisten kaupungin osuus hyväksytyistä tukikelpoisista kustannuksista on enintään 129.946,52 € (22 %)

Mikäli valittu hankealueen toteuttaja saa jotain muuta julkista tukea (*) tälle samalle hankkeelle, voi laajakaistatukilain 1262/2020 mukainen ja muu julkinen tuki olla kuitenkin yhteensä enintään 100 % hankkeen hyväksytyistä tukikelpoisista kustannuksista. Tukea ei voida kuitenkaan myöntää siltä osin kuin julkisen tuen yhteenlaskettu osuus hankkeen tukikelpoisista kustannuksista ylittää Euroopan komission hyväksymän tuen enimmäismäärän.

Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueen toteuttajaksi voidaan lain kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta 1262/2020 6§ mukaisella valintamenettelyllä valita Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy.

Mikäli Ikaalisten kaupunki ei myönnä omaa rahoitusosuuttaan tässä päätöksessä valitulle toteuttajalle, kumotaan tämä Pirkanmaan liiton tekemä toteuttajan valintapäätös. Ikaalisten kaupunki päättää kunnan myöntämästä tuesta päättäessään hankkeen toteuttamisesta ja lopullisista ehdoista.

Tässä päätöksessä valitun hankealueen toteuttajan tulee huomioida, että valtion tukea tulee hakea erikseen Liikenne- ja viestintävirastolta, joka myöntää valtion tuen sen edellytysten täytyessä. Hakijan tulee myös huomioida, että valtiontukiviranomaiset voivat myöntää hankkeille tukea vain valtuutuksensa puitteissa.

(*) EU:n valtiontukisäännöt koskevat tilanteita, joissa julkinen sektori – esimerkiksi valtio, kunta tai kuntayhtymä – myöntää yritykselle tai toimialalle suoraa tukea tai muuta etua.

Yrityksille myönnettäviä julkisia tukia koskevat periaatteet on määritelty EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107–109 artikloissa. Käsite ”valtiontuki” eroaa yleiskielessä sille annetusta merkityksestä monessa suhteessa, sillä käsite kattaa kaikki – rahoitusmuodoltaan varsin moninaiset – julkisen sektorin toimenpiteet, joilla autetaan yrityksen taloudellista tilannetta. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla suorien avustusten ohella muun muassa valikoivat verohelpotukset, ehdoiltaan edulliset lainat ja takaukset, alihintainen vuokra tai vaikkapa julkisten palveluiden tarjoaminen edullisemmin ehdoin kuin muille yrityksille.

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

että Ikaalisten kaupungin Kovelahden hankealueen toteuttajaksi valitaan laajakaistatukilain 1262/2020 6§ mukaisella valintamenettelyllä Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Suunnittelija Marianne Koski p. 0444222258
marianne.koski@pirkanmaa.fi

Pykälä 161

Maakuntajohtajan päätöspöytäkirjat

Kuntalain 92, 134 ja 138 pykälien sisältyvät määräykset mm. viranhaltijapäätösten ottamisesta maakuntahallituksen käsiteltäväksi.

Pirkanmaan liiton hallintosäännössä on määrätty asiat, joista maakuntajohtaja päättää.

Maakuntahallitukselle esitetään maakuntajohtajan päätöspöytäkirjat 6.10-4.11.2022 pykälät 147–159 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Päätöslista on liitteenä.

Päätösesitys.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Lehto:

Maakuntahallitus päättää

että maakuntajohtajan päätökset 147–159 /2022 merkitään tiedoksi, ja että niiden osalta ei käytetä kuntalain 92 pykälän tarkoittamaa otto-oikeutta.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Maakuntajohtajan varahenkilön nimeäminen

Maakuntahallituksen päätöksellä pykälä 5/2022, 24.1.2022 maakuntajohtajan varahenkilötehtävä on ollut jaettuna puoliksi aluekehitysjohtaja Matti Lipsasen ja hallintojohtaja Petri Pikkuahon kesken. Päätös on voimassa 1.2.2022 lukien toistaiseksi.

Kahden varahenkilön malli otettiin käyttöön väliaikaisena ratkaisuna, kun aluekehitysjohtajana toiminut viranhaltija siirtyi muutosjohtajaksi pääministeri Sipilän hallituksen sote-uudistushankkeeseen.

Liiton toimiston johtajavaihdoksien jälkeen tilanteen vakiinnuttua, maakuntajohtajan varahenkilöjärjestelyssä on tarkoituksen mukaista palata yhden varahenkilön malliin.

Maakuntajohtajan varahenkilölle on maksettu tehtävästä erillisistä.

Päätöksen peruste

Hallintosääntö 12 pykälä 3 momentti

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää

että maakuntajohtajan varahenkilöksi nimetään aluekehitysjohtaja Matti Lipsanen 1.12.2022 lukien. Hänelle maksetaan erillisistä, joka on 8 %:a maakuntajohtajan kokonaispalkasta, 943,00 €/kk. Päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätös.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätietoja:

Maakuntajohtaja Anna-Mari Ahonen p. 050 572 0945

anna-mari.ahonen@pirkanmaa.fi

Merkitään, että Ruut-Maaria Rissanen ja Kirsti Palokangas-Kivilinna poistuivat kokouksesta edellä olevan asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä 163

Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

Pykälä 164

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.47.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 pykälän mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa

Pykälät 147–158, 161, 163, 164

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Pykälä 159, 160, 162

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite, postiosoite ja sähköpostiosoite:

Pirkanmaan liitto, Maakuntahallitus, PL 1002, 33101 Tampere
pirkanmaan.liitto@pirkanmaa.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoja asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Maakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin asianosainen sekä maakunnan jäsen.

Kunnallisvalitus pykälät

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Hallintovalitus pykälät -

Hallintovalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> Asiointipalvelu on tarkoitettu yksityishenkilöiden ja yritysten ja yhdistysten käyttöön, ei viranomaisille.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Vuonna 2022 maksu on 270 euroa.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta

-
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
  - muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Asian saamiseksi vireille riittää, että valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle määräpäivänä kello 16.15 mennessä. Tämä koskee myös sähköisessä asiointipalvelussa ja sähköpostitse lähetettäviä asiakirjoja. Liitteitä valitukseen voi toimittaa myöhemminkin. Myöhästynyt valitus jätetään tutkimatta.